

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 538330

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:**Prowadzący:** mgr Sabina Więsyk**Organizator:** Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii**Liczba godzin tygodni / semestr:** 2 / 30**Jezyk wykładowy:** Język polski**Kierunek studiów:****Lokalizacja w planach rocznych:** Rok - Semestr**Punkty ECTS:****Forma zaliczenia:** Nie sklasyfikowany**Cele przedmiotu:**

C1 – zdobycie wiedzy na temat struktury i wzorów relacji występujących w rodzinach w perspektywie rozwojowo-systemowej. C2 – nabycie umiejętności posługiwania się wybranymi podejściami teoretycznymi z zakresu psychologii do analizowania, interpretowania, wyjaśniania i wskazywania uwarunkowań ludzkich zachowań w grupie rodzinnej. C3 – nabycie świadomości znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania w obszarze rodziny C4 – nabycie przekonania o potrzebie wspierania jednostek i rodzin w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych.

Wymagania wstępne:

W1- posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu psychologii
W2- uczestniczenie w wykładzie z psychologii rodziny

Efekty kształcenia dla przedmiotu:**WIEDZA**

K_W05 ma wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w kontekście rodzinnym oraz rodzinnych czynników stymulujących/ utrudniających ten rozwój; posiada wiedzę na temat roli środowiska rodzinnego dla funkcjonowania jednostki;

K_W06 ma wiedzę dotyczącą społeczno-kulturowych podstaw zachowania człowieka w rodzinie i relacji społecznych w rodzinie; ma wiedzę na temat funkcjonowania rodzinnej grupy społecznej; ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego członków rodziny oraz ich prawidłowości i zakłóceń;

UMIEJĘTNOŚCI

K_U01 potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania zachowań członków rodzin; potrafi wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka w grupie rodzinnej oraz funkcjonowania rodziny jako grupy społecznej posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

K_K04 ma świadomość znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania w obszarze rodziny; posiada przekonanie o potrzebie wspierania członków rodziny i rodzin w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych. Dostrzega potrzebę odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii rodziny.

Metody dydaktyczne:

Dyskusja seminaryjna z wykorzystaniem metod prezentacji audiowizualnej; studium przypadku
Metody aktywizujące, Prezentacje audiowizualne, Analizy przypadków

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena bardzo dobra:

Wiedza: student ma bardzo dobrze ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w kontekście rodzinnym oraz rodzinnych czynników stymulujących i utrudniających ten rozwój. Ma bardzo dobrze ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę dotyczącą systemowych właściwości rodziny.

Umiejętności: student potrafi poprawnie wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka w grupie rodzinnej oraz funkcjonowania rodziny jako grupy społecznej posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi. Student potrafi sprawnie przygotować pracę pisemną i wystąpienie ustne z zakresu psychologicznej problematyki rodziny;

Kompetencje: student prezentuje ugruntowane i głębokie przekonanie o znaczeniu sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania w obszarze rodziny; posiada ugruntowane i głębokie przekonanie o potrzebie wspierania członków rodziny i rodzin w aspekcie ich kompetencji

psychospołecznych.

Ocena dobra:

Wiedza: student ma dobrze ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w kontekście rodzinnym oraz rodzinnych czynników stymulujących i utrudniających ten rozwój. Ma dobrze ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę dotyczącą systemowych właściwości rodziny.

Umiejętności: student potrafi wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka w grupie rodzinnej oraz funkcjonowania rodziny jako grupy społecznej posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi. Student potrafi przygotować pracę pisemną i wystąpienie ustne z zakresu psychologicznej problematyki rodziny.

Kompetencje: student prezentuje przekonanie o znaczeniu sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania w obszarze rodziny; posiada przekonanie o potrzebie wspierania członków rodziny i rodzin w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych.

Ocena dostateczna:

Wiedza: student ma słabo ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w kontekście rodzinnym oraz rodzinnych czynników stymulujących i utrudniających ten rozwój. Ma bardzo słabo ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę dotyczącą systemowych właściwości rodziny.

Umiejętności: student z trudem potrafi wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka w grupie rodzinnej oraz funkcjonowania rodziny jako grupy społecznej posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi. Student z trudem potrafi przygotować pracę pisemną i wystąpienie ustne z zakresu psychologicznej problematyki rodziny;

Kompetencje: student prezentuje słabo ugruntowane przekonanie o znaczeniu sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania w obszarze rodziny; posiada słabo ugruntowane przekonanie o potrzebie wspierania członków rodziny i rodzin w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych.

Ocena niedostateczna:

Wiedza: student nie ma wiedzy na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w kontekście rodzinnym oraz rodzinnych czynników stymulujących i utrudniających ten rozwój. Nie ma wiedzy dotyczącej systemowych właściwości rodziny.

Umiejętności: student nie potrafi wskazać i opisać uwarunkowań (osobowych, społecznych oraz kulturowych) różnych zachowań człowieka w grupie rodzinnej oraz funkcjonowania rodziny jako grupy społecznej posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi. Student nie potrafi przygotować pracy pisemnej i wystąpienia ustnego z zakresu psychologicznej problematyki rodziny;

Kompetencje: student nie prezentuje przekonania o znaczeniu sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania w obszarze rodziny; nie posiada przekonania o potrzebie wspierania członków rodziny i rodzin w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych.

Treści programowe przedmiotu:

1. Systemowe rozumienie rodziny – definicje podstawowych pojęć: system, podsystemy, struktura systemu, granice, przymierza i koalicje, całościowość, cyrkularność, przyczynowość (ekwifinalizm).
2. Systemowe właściwości rodziny
3. Fazy cyklu życia rodziny – charakterystyka poszczególnych etapów i związanych z nimi zadań rozwojowych. Przedstawienie cech rodziny funkcjonalnej.
4. Komunikacja w rodzinie.
5. Cechy dobrego kontaktu i warunki nawiązania współpracy z członkami badanej rodziny. Charakterystyka pierwszego spotkania. Zasady etyczne obowiązujące w czasie kontaktu z rodziną i jej członkami. Podstawowe zasady wywiadu z rodziną. Podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpowiedzialności prawnej psychologa.
6. Wybrane metody poznawania systemu rodzinnego: procedura badania i podstawowe zasady interpretacji psychologicznej uzyskanych danych.
7. Studium przypadku rodziny badanej przez studentów, interpretacja wyników zastosowanych metod, próba syntezy danych w ujęciu systemowym.

Literatura:

Literatura obowiązkowa:

1. M. Braun-Gałkowska. Poznawanie systemu rodzinnego. Lublin
2. Stasiakiewicz M., 2003. Diagnoza psychologiczna. W poszukiwaniu Homo Projectivus. W: Łaguna, M. i Lachowska, B. (red.). Rysunek projekcyjny jako metoda badań psychologicznych, Lublin: TN KUL, s. 13-30.
3. Satir, V. Rodzina. Tu powstaje człowiek. Gdańsk: GWP
4. Praszkiec, R. Zmieniać nie zmieniając. Ekologia problemów rodzinnych. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
5. Józefik B., Pilecki M. (1995), Zasady sporządzania i interpretacji genogramu. Psychoterapia, 37-49

Literatura uzupełniająca:

1. M. Braun-Gałkowska, 2008, Psychologia domowa, Wydawnictwo KUL, Lublin
2. M. Braun-Gałkowska, 1994, W tę samą stronę. Książka dla nauczycieli o

Opis zajęć: Psychologia rodziny (PWJŻ) (ćwiczenia)

wychowaniu i lekcjach wychowawczych, Warszawa.

3. Plopa M. (2005). Psychologia rodziny: teoria i badania, Elbląg: Wydawnictwo Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej.

4. de Barbaro B.,(red.) (1994). Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny, Kraków

5. Sęk, H. (2005). Pojęcie normy, normalności i zdrowia. W: H. Sęk (red.).

Psychologia kliniczna. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, tom I, s. 55-64.

6. Heszen I., Sęk H. (2007). Rodzinne koncepcje chorób i dysfunkcji rodzinnych w podejściu systemowym, w: I. Heszen , H.Sęk, Psychologia zdrowia, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

7. Kołbik I. Wywiad rodzinny z użyciem genogramu. W: B. de Barbaro (red.).

Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny. Kraków: Collegium Medium UJ. S. 97-109.

8. Janicka, I. i Liberska, H. (2014). Psychologia rodziny. Warszawa: PWN.